

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/40/2023
Identifikačné číslo spisu:	1414208501
Dátum vydania rozhodnutia:	17.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1414208501.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ K. N., nar. XX. G. XXXX, R. Q. Z.. Č.. XXXXX/XC, R., 2/ A. N., U.. XX. K. XXXX, R. A. Č.. XXXX, obaja zastúpení advokátkou: JUDr. Eva Mišíková, Laurinská ul. č. 2, Bratislava, proti žalovanej: G.. E. A., U.. XX. N., R. C. Z.. Č.. XX, R., zastúpená advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária JUDr. Oľga Rosugelová, s.r.o., IČO: 51 247 798, Hrabový chodník č. 4, Bratislava, o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV sp.zn B4-6C/147/2014, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. augusta 2022, č.k.10Co/67/2021-1318, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 31. augusta 2022, č.k.10Co/67/2021-1318 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 27. mája 2021, č.k.6C/147/2014-1259 (ďalej len „súd prvej inštancie“), ktorým zamietol žalobu žalobcov 1/ a 2/ o určenie neplatnosti darovacej zmluvy a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania. Odvolací súd priznal žalovanej proti žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

2. Súd prvej inštancie zistil, že žalobcovia 1/ a 2/ sa žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava IV dňa 9.mája 2014 pôvodne domáhali vydania troch určovacích výrokov: 1. Darovacia zmluva V-28375/13, uzatvorená medzi nebohým K. N., narodeným XX. G. XXXX, zomrelým XX. G. XXXX, naposledy trvalé bytom L. X, R. a žalovanou, predmetom ktorej bol byt č. XX vedený Okresným úradom Bratislava, Katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX, nachádzajúci sa na ôsmom poschodí bytového domu na ulici L., okres Bratislava IV, Obec Bratislava-m.č. Karlova Ves, katastrálne územie Karlova Ves so súpisným číslom bytového domu 2994, postavenom na parcele č. XXXX/XX je neplatná. 2. Vlastníkom bytu č. XX vedenom Okresným úradom Bratislava, Katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX, nachádzajúcim sa na ôsmom poschodí bytového domu na ulici L. X, okres Bratislava IV, obec Bratislava-m. č. Karlova Ves, katastrálne územie Karlova Ves, so súpisným číslom

bytového domu XXXX, postavenom na parcele č. XXXX/XX bol v čase smrti nebohý K. N., narodený XX. G. XXXX, Q. XX. G. XXXX, naposledy trvalé bytom L. X. R., 3. Žalovaná nikdy nenadobudla vlastnícke právo k bytu č. XX vedenom Okresným úradom Bratislava, Katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. 3195, nachádzajúcom sa na ôsmom poschodí bytového domu na ulici L. X, okres R. B., obec Bratislava- m.č. Karlova Ves, katastrálne územie Karlova Ves, so súpisným číslom bývalého domu XXXX, postavenom na parcele č. XXXX/XX.

3. Žalobcovia žalobu odôvodnili tým, že sú potomkami v priamom rade v prvom stupni po nebohom K. N., narodenom XX.X.XXXX, naposledy trvalé bytom L. X, XXX XX R., zomrelom XX.X.XXXX. Žalobcovia sú presvedčení, že darovacia zmluva, H.-XXXXX/XX, ktorou malo dôjsť k prevodu vlastníckeho práva k bytu č. 74, vedenom Okresným úradom Bratislava, Katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX, nachádzajúcom sa na ôsmom poschodí bytového domu na ulici L. X, okres Bratislava IV, obec Bratislava - m.č. Karlova Ves, katastrálne územie Karlova Ves, so súpisným číslom bytového domu XXXX, postavenom na parcele č. XXXX/XX, je neplatná, keďže trpí takými vadami, ktoré spôsobujú jej absolútnu neplatnosť. Nebohý a žalovaná svojím konaním spoločne simulovali právny úkon (darovaciu zmluvu), avšak skutočným účelom tohto právneho úkonu bolo iba zakryť iný právny úkon. Nebohý trpel už dlhší čas závažným rakovinovým ochorením. Medzi nebohým a žalovanou existoval dôverný vzťah, pričom žalovaná pomáhala nebohému v čase, keď bola, z dôvodu liečby ochorenia, obmedzená jeho schopnosť riadne sa o seba postarať.

4. Okresný súd Bratislava IV, v poradí prvým rozsudkom č.k. 6C/147/2014 zo 6.marca 2018, výrokom I. určil, že darovacia zmluva, uzatvorená medzi nebohým K. N. narodeným XX. G. XXXX, zomrelým XX. G. XXXX, naposledy bytom L. X R. a G.. E. A., nar. XX. N. XXXX, bytom C. XX R., predmetom ktorej bol byt č. XX, nachádzajúci sa na X. D.. bytového domu L. Z.. Č.. X v Bratislave, súp. č. XXXX, postaveného na pozemku par. registra C. p a XXXX/XX, zastavané plochy a nádvorí o výmere 1.221 m², veľkosť 1/1 a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu súp. č. XXXX, postaveného na pozemku parc. registra C, parc. č. XXXX/XX-zastavané plochy a nádvorí výmere 1.221 m² a jeho príslušenstve vo veľkosti XXXX/XXXXXX, ktorý sa nachádza v katastrálnom Ú. L. H., obec BA- m.č. Karlova Ves, Bratislava IV, zapísaná na č. XXXX je neplatná. Výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (bod 2. a 3. petitu) a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Proti výrokom rozsudku, ktorými súd žalobe vyhovel (výrok I.) a rozhodol o trovách konania, podala odvolanie žalovaná. Na základe tohto odvolania Krajský súd v Bratislave uznesením, č.k. 10Co/90/2018-896 zo dňa 30.09.2019, zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a vec mu vrátil na ďalšie konanie. (Proti výroku II. nebolo podané odvolanie a v tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť) .

5. Súd prvej inštancie (v poradí druhým rozsudkom) zo dňa 27. mája 2021, č.k.6C/147/2014-1259 zamietol žalobu. Súd mal preukázané, že zo strany darcu nešlo o náhodné, či náhle rozhodnutie darovať sporný byt, pretože o tomto zámere minimálne dlhšiu dobu hovoril viacerým svedkom (matke žalovanej to spomínal ešte v roku 2011, resp. na promóciách jej vnučky v júni 2012; svedkyňiam T., C. spomínal ochotu darovať byt v marci 2013). K tvrdeniam žalovanej, o dlhodobom rozhodnutí darcu darovať byt sa tak pridružili aj ostatné svedecké výpovede. Súd zároveň konštatuje, že vzhľadom na časový úsek, odkedy sa o tom darca vyjadroval (rok 2011 a kedy byt daroval 11/2013), rozhodnutie darcu nemožno hodnotiť ako nejaké impulzívne, či aktuálne rozhodnutie, pretože o tomto zámere mal minimálne 2 roky stabilnú víziu, ktorú naplnil práve uzavretím darovacej zmluvy. Nemožno sa stotožniť s tvrdeniami žalobcov, že darca by byt nikdy dobrovoľne nedaroval, nevzdal by sa strechy nad hlavou a nechcel sa na nikoho viazať, pretože či už rozhodnutie katastra o povolení vkladu vlastníckeho práva na žalovanú, alebo rozhodnutie o povolení vecného bremena, si darca riadne prevzal aj sa mal v decembri 2013, podľa tvrdenia svedkyne Y. A. vyjadriť, že je rád, že došlo k podpisu darovacej zmluvy v nemocnici. Mal teda plnú vedomosť o svojich úkonoch aj následkoch s nimi spojenými. Akýkoľvek nátlak, či zneužitie situácie, v dôsledku choroby darcu sa žalobcom nepodarilo preukázať. Z dekurzov v rozhodné dni 21.11.2013 a 22.11.2013 vyplýva, že darca mal síce zvýšené teploty, ale tieto buď po nasadení liekov proti teplote do hodiny ustúpili, resp. v poobedňajších hodinách, kedy malo dôjsť k podpisu darovacej zmluvy, už ani neboli namerané. Rovnako treba uviesť, že darca bol v 11/2013 hospitalizovaný podľa

dekurzu práve z dôvodu riešenia teplôt, teda nepodstupoval žiadne zásadné liečebné procedúry, ak nepočítame podávanie liekov proti teplote, či chirurgické ošetrovanie rany na predkolení. Pacient bol počas celej doby stabilizovaný.

6. Zo znaleckého posudku č. 93/2020, vypracovaného Ústavom pre znaleckú činnosť v Psychológii, spol. s r.o. - znaleckým ústavom v odbore Psychológia, Zdravotníctvo a farmácia vyplýva, že podľa objektívnych údajov bol nebohý K. N. v čase uzatvorenia predmetnej darovacej zmluvy v zlom zdravotnom stave, bol vyčerpaný. dlhodobým priebehom ťažkého ochorenia, vedľajšími účinkami chemoterapie a rádioterapie a horúčnatými stavmi. Zdravotný stav darcu mal nepriaznivý dopad na jeho konanie, z psychiatrického hľadiska trpel špecifikovanou organickou poruchou pri ťažkom telesnom ochorení (Dg. F06.8) s postihnutím kognitívneho fungovania, ale aj iných zložiek vôle. Duševný a celkový zdravotný stav darcu neumožňoval rozpoznať a v plnej miere pochopiť napádaný právny úkon - darovaciu zmluvu a nemožno podľa ústavu nemožno tvrdiť, že konal slobodne a bez psychologického nátlaku. (Dokazovanie oboznámením obsahu znaleckého posudku vykonal súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 6.5.2021). Žalovaná prostredníctvom svojej právnej zástupkyne namietala správnosť znaleckého posudku č. 93/2020 argumentujúc tým, že otázku spôsobilosti k právnemu úkonu neprislúcha posudzovať znalcom z odboru psychológie, hoci pod záštitou znaleckého ústavu a posudok je vypracovaný nesprávnym znalcom a správne mal byť vypracovaný znalcom v odbore Psychiatria. Súčasne namietala, že znalecký ústav môže byť pribratý iba vo výnimočných prípadoch a zároveň ústav nemohol dospieť zo žiadnych dostupných podkladov, z ktorých vychádzal pri vypracovaní znaleckého posudku, k záveru o určenej diagnóze.

7. Nebohý K. N. bol v čase darovania subjekt plne spôsobilý na právu úkony, pričom spolu so žalovanou pristúpil k podpísaniu darovacej zmluvy síce v čase jeho hospitalizácie, avšak neurobil tak ani náhle a ani pod vplyvom útľmu od liekov či teploty. Nebolo preukázané, že by konanie žalovanej mohlo byť chápané ako rozporné s dobrými mravmi. Je nepochybné, že stav pacienta nebol priaznivý a nebol ani v dobrej fyzickej kondícii, čo vyvolávalo pochybnosti o tom, či žalovaná nevyužila túto situáciu a neobohatila sa úkor žalobcov, ako dedičov neboheho. Aj keď domnienka o neetickosti jej správania sa bola načrtnutá aj v zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu, zo zistených skutkových okolností vyplýva, že nebohý hovoril o darovaní bytu už v 2011, v októbri 2013 oslovil advokátku C.. O. na vypracovanie darovacej zmluvy a v novembri 2011 darovaciu zmluvu aj podpísal. Aj keď sa miesto podpisu darovacej zmluvy sa súdu pôvodne javilo ako nanajvýš nevhodné, s ohľadom na všetky známe skutočnosti súd dospel k záveru, že išlo o vôľu neboheho takto naložiť so svojim majetkom. Darca vedel o tom, že byt je prevezený na žalovanú a vedel aj o tom, že mu svedčí vecné bremeno doživotného užívania darovanej nehnuteľnosti a bol s tým uzročený. Blízky partnerský vzťah neboheho a žalovanej bol preukázaný sms- komunikáciou, či rozpisom hovorov, ktoré preukazovali ich intenzívny vzťah. Súd neneguje vzťah neboheho so žalobcami, ako svojimi synmi, či jeho vzťah k rodičom, avšak podľa názoru súdu nebolo preukázané, že by v rozhodnom období mala žalovaná pre neboheho postavenie iba obyčajného obchodného spoločníka. Na plnú spôsobilosť na právne úkony pritom poukazuje aj znalecký posudok znalkyne z odvetvia Psychiatria vypracovaný G.. T., ktorá nezistila žiadne defekty ovládacích a rozpoznávacích schopností neboheho K. N.. Na druhej strane žalobcami zabezpečený posudok Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o. konštatuje, že duševný zdravotný stav darcu mu neumožňoval rozpoznať a v plnej miere pochopiť predmetný právny úkon. Tu súd poukazuje na to, že znalecký úkon tohto ústavu bol vykonaný v odbore Psychológia, teda nešlo o lekárske odborné posúdenie zdravotného stavu a spôsobilosti darcu, ktoré by bolo relevantne spôsobilé vyvrátiť právnu spôsobilosť darcu na úkon darovania. Psychiater sa priberá najmä za účelom posúdenia duševného stavu z psychiatrického hľadiska - ovládacie a rozpoznávacie schopnosti. To, že zdravotný stav darcu mal na jeho konanie z psychologického hľadiska nepriaznivý dopad, nemôže samo osebe súčasne znamenať, že konal neslobodne, či pod nátlakom. Je logické, že choroba negatívne ovplyvňuje psychiku človeka, to ale neznamená, že ho robí po zdravotnej stránke nespôsobilým na právne úkony. Nemal preukázané ani to, že by iným dátumom mal byť simulovaný nejaký iný právny úkon, alebo že by sa takýmto konaním účastníci zmluvy snažili obchádzať zákon, teda ani takúto eventualitu súd nevyhodnotil ako okolnosť, ktorá by spôsobila absolútnu neplatnosť darovacej zmluvy. Na základe uvedených skutočností preto súd zamietol žalobu a úspešnej žalovanej priznal plnú náhradu trov konania.

8. Súd prvej inštalácie zamietol všetky ďalšie návrhy na dokazovanie, z dôvodu, že výsluch svedkyne G. N. nebol po vrátení veci možný, keďže táto sa zúčastňovala pojednávania aj po svojom výsluchu a jej svedecká výpoveď tak mohla byť ovplyvnená. Z rovnakého dôvodu súdu nemienil vyhovieť ani opakovanému výsluchu svedkyne C. O., hoci žalovaná strana na jej výsluchu už potom ani netrvala. Súd nevyhovel ani výsluchu znalca G. K., ktorého výsluch navrhovala právna zástupkyňa žalobcov, a to v prípade, ak by žalovaná naďalej spochybňovala závery znaleckého posudku, keďže ani daným výsluchom by sa nepodarilo odstrániť nesúhlas žalovanej so závermi posudku, keďže táto namietla primárne to, že posudok bol vypracovaný znalcom z nesprávneho odvetvia. S podaným znaleckým posudkom aj výhradami k nemu sa súd vysporiadal rovnako ako aj s ostatnými dôkazmi a tento posudzoval ako jeden z predložených a vykonaných dôkazov, ktorý vyhodnotil osobitne, ale aj vo vzájomnej súvislosti s inými dôkazmi, pričom dospel k záveru, že dokazovanie takýmto výsluchom znalca by neprineslo žiadne nové zásadné poznatky potrebné pre rozhodnutie vo veci samej. Súd taktiež nevykonával dokazovanie čítaním písomných záznamov svedkov označených žalovanou, pretože títo svedkovia boli vypočutí na pojednávaní, resp. svedkyňa Y. A. bola vypočutá písomnou formou a čítaním týchto záznamov by došlo iba k duplikovaniu dokazovania, ktoré už bolo vykonané výsluchom svedkov. Na položené otázky svedkyňa Y. A. odpovedala písomne, a to v rozsahu ako jej boli položené. Strany nenamietali rozsah položenia otázok, pričom námietka žalobcov spočívala iba v tom, že nevideli dôvod na písomné vypočutie svedkyne, ktorá je podľa ich názoru ešte čulá, študuje, je aktívna a nebol dôvod na takýto postup. Konajúci súd k tomu uviedol, že výsluch svedkyne Y. A. súd vykonával v zmysle § 196 ods. 3 CSP tak, že jej uložil povinnosť písomne odpovedať na položené otázky a urobil tak výnimočne z dôvodu hospodárnosti, ako aj z dôvodu vyššieho veku svedkyne (rok narodenia XXXX). Navyše výsluch takýmto spôsobom bol vykonaný iba vo vzťahu k jednej svedkyňi, ktorej výpoveď sa stotožňovala aj s výpoveďami osobne vypočúvaných svedkov, a teda nebol medzi nimi žiaden rozpor, ktorý by bolo potrebné prípadne odstraňovať osobným výsluchom.

9. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že predmetom odvolacieho prieskumu bolo posúdenie vecnej a právnej správnosti v poradí druhého rozsudku súdu prvej inštalácie, ktorým žalobu žalobcov 1/ a 2/ domáhajúcich sa určenia neplatnosti darovacej zmluvy, ktorú uzavrel ich otec so žalovanou dňa 21. 11. 2013, resp. 22. 11. 2013 a ktorou jej daroval byt v jeho výlučnom vlastníctve zamietol, keď dospel k záveru, že bola uzavretá platne, keďže nevykazovala žiadne znaky manipulácie alebo falšovania, a zároveň, že namietané nespĺnenie tzv. technickej jednoty zmluvy o prevode nehnuteľnosti neplatnosť zmluvy nespôsobuje s tým, že darca mal pri podpise spornej zmluvy plnú vedomosť o svojich úkonoch a následkoch s nimi spojenými. Zásadná odvolacia námietka žalobcov 1/ a 2/ spočívala v tom, že súd prvej inštalácie dospel v súvislosti so znaleckým posudkom č. 93/2020 Ústavu pre znaleckú činnosť v psychológii a psychiatrii, spol. s r. o. k nesprávnym právnym záverom, keď tvrdil, že bol vypracovaný v odbore Psychológia a nie Psychiatria, z dôvodu ktorého na jeho závery pri rozhodovaní napadnutým rozsudkom neprihliadal.

10. Odvolací súd zistil, že z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná na pojednávaní dňa 12. 06. 2020 predložila znalecký posudok č. 7/2020 vypracovaný súdnou znalkyňou G. H. T. z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, z ktorého záverov vyplýva, že liečebné metódy a vyšetrovacie procedúry, ktorým bol v danom čase podrobený K. N., nemali relevantný vplyv na jeho kognitívny výkon (ani v deň podpisu darovacej zmluvy) s tým, že úroveň jeho kognitívnych funkcií mu umožňoval posúdiť následky jeho konania a vlastné konanie v plnej miere ovládať. Žalobcovia 1/ a 2/ predložili dňa 03. 12. 2020 znalecký posudok č. 93/2020 vypracovaný Ústavom pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r. o., ktorý dospel k úplne opačnému záveru pri hodnotení spôsobilosti darcu rozpoznať a pochopiť právny úkon, darovaciu zmluvu zo dňa 21. 11. 2013 a skonštatoval, že nemožno tvrdiť, že konal slobodne a bez psychologického nátlaku. Znalci zároveň uviedli, že jeho zdravotný stav mal negatívny dopad na jeho konanie v čase podpisu zmluvy s tým, že z psychiatrického hľadiska trpel špecifikovanou organickou poruchou pri ťažkom telesnom ochorení (Dg. F06.8) s postihnutím kognitívneho fungovania, ale aj iných zložiek psychiky (vôle, emotivity, rozhodovania a konania).

11. Odvolací súd v bode 19 odôvodnenia uviedol, že v prejednávanej veci dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobcami 1/ a 2/ predložený znalecký posudok nebol vypracovaný v odbore Psychiatria, ale Psychológia, teda v odbore, ktorý neposkytuje odborné posúdenie zdravotného stavu a spôsobilosť darcu, ktoré by bolo relevantne spôsobilé vyvrátiť právnu spôsobilosť darcu na úkon darovania s tým, že k záverom znaleckého posudku č. 93/2020 uviedol, že je prirodzené, že choroba negatívne ovplyvňuje psychiku človeka, avšak to neznamená, že ho po zdravotnej stránke robí nespôsobilým na právne úkony.

12. Znalecká pečiatka patrí medzi identifikačné znaky každého znalca, znaleckého ústavu, ktorý bol splnomocnený štátom vykonávať túto činnosť a musí obsahovať názov spoločnosti, označenie znaleckého ústavu a odbor a štátny znak Slovenskej republiky. Súd nevyhovел návrhu na výsluchu znalca G.. K., ktorého výsluch navrhovala právna zástupkyňa žalobcov, a to v prípade, ak by žalovaná naďalej spochybňovala závery znaleckého posudku, keďže ani daným výsluchom by sa nepodarilo odstrániť nesúhlas žalovanej so závermi posudku, keďže táto namietla primárne to, že posudok bol vypracovaný znalcom z nesprávneho odvetvia. S podaným znaleckým posudkom aj výhradami k nemu sa súd vysporiadal rovnako ako aj s ostatnými dôkazmi a tento posudzoval ako jeden z predložených a vykonaných dôkazov, ktorý vyhodnotil osobitne, ale aj vo vzájomnej súvislosti s inými dôkazmi, pričom dospel k záveru, že dokazovanie takýmto výsluchom znalca by neprinieslo žiadne nové zásadné poznatky potrebné pre rozhodnutie vo veci samej.

13. Odvolací súd sa preto v bode 21 odôvodnenia v celom rozsahu stotožnil s vyhodnotením predloženého znaleckého posudku prvoinštančným súdom, keďže na odtlačku pečiatky na znaleckom posudku je označené meno obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným (Ústav pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r. o.), označenie Znalecký ústav, štátny znak Slovenskej republiky a odbor: Psychológia, Zdravotníctvo a farmácia, z čoho jednoznačne vyplýva, že posudok bol vypracovaný v odbore Psychológia, ktorý, ako je aj odvolaciu súdu známe z jeho rozhodovacej činnosti sa zaoberá napr. hodnotením stavu intelektu, pamäte, myslenia a iných funkcií, vyjadruje sa k ich zmenám, môže posudzovať charakteristiku osobnosti (agresivita, kontrola správania, sociálna adaptácia), vyjadruje sa k motivácii konania, posudzuje charakteristiku osoby súvisiacu s jej vierohodnosťou, a pod., a znalec z odboru zdravotníctvo: Psychiatria, naopak posudzuje duševný stav osoby a jej kognitívne schopnosti. Z uvedených dôvodov odvolací nesúhlasil s tvrdením žalobcov 1/ a 2/ v podanom odvolaní, že súd prvej inštancie dostatočne neodôvodnil svoj záver o nepríslušnom odbore, v ktorom bol nimi predložený znalecký posudok vypracovaný a ani s tvrdením, že nevypočutím súdneho znalca, nevykonaním navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaných dôkazov preto dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko ani výsluch súdneho znalca (G.. B. K., D..) by povinné identifikačné znaky pečiatky znaleckého ústavu zmeniť nemohol.

14. K tvrdeniu žalobcov 1/ a 2/ v podanom odvolaní namietajúcich vyhodnotenie svedeckých výpovedí v konaní vypočutých svedkov navrhnutých žalovanou súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku, ktoré považovali za vykonštruované, účelové a prispôbené argumentácii žalovanej, odvolací súd zdôraznil, že strane sporu nepatrí právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov. V konaní pred prvoinštančným súdom boli na návrh žalobcov 1/ a 2/ vypočutí svedkovia G.. K. H., D., G.. H. R., G.. K. N. V., G. N. (rodičia neho K. N.), G.. Y. T., H. L. I., G. Š., G. L., B. G., T. N. (brat neho K. N.), G.. Q. W., G.. D. R., G.. M. L., G.. F. L., G.. A. I., keď výpovede zachytené v písomných záznamoch o zistených skutočnostiach Y. T., W. T., C. C., B. F. C., Y. A. (svedkov žalovanej) považovali za účelové a klamlivé, a preto žiadali tieto listiny nevykonať a ako dôkaz nepripustiť a ak by im vyhovené nebolo, žiadali opäť vypočuť rodičov zomrelého, resp. G. N. s tým, že ak bude súd prvej inštancie závery znaleckého posudku č. 93/2020 akceptovať, na jej opätovnom výsluchu netrvali. Z obsahu spisu vyplývalo, že súd prvej inštancie vzhľadom na uvedené námietky žalobcov 1/ a 21 vypočul na pojednávaní dňa 12. 06. 2020 Y. T., B. F. C. (na pojednávaní dňa 12. 06. 2020 a 09. 07. 2020), W. T., C. C. a následne oboznámil písomnú výpoveď Y. A. I. (č. 1. 1109 spisu), a v odôvodnení napadnutého rozsudku zrozumiteľne a presvedčivo vyargumentoval svoju myšlienkovú činnosť, ktorou jednotlivé dôkazy v konaní vyhodnotil a vysvetlil, prečo tomu-ktorému dôkazu prisúdil hodnotu vážnosti

(dôležitosti), zároveň určil, aké mali jednotlivé dôkazy pre jeho rozhodnutie význam a o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia v konaní.

15. Odvolací súd vyhodnotil aj argumentáciu žalobcov 1/ a 2/, tvrdiacich, že k uzavretiu spornej darovacej zmluvy došlo v rozpore s dobrými mravmi za nedôvodnú, keďže súd prvej inštancie v bodoch 81. a 82. napadnutého rozsudku jasne vysvetlil dôvod, pre ktorý nepovažoval úkon podpísania darovacej zmluvy darcom počas jeho hospitalizácie za všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi, keď pri kreovaní právneho záveru o nedôvodnosti žalobou uplatneného určenia dostatočným spôsobom opísal svoje právne závery, ku ktorým dospel, rozhodol o celom uplatnenom nároku a odôvodnenie jeho rozhodnutia korešponduje s výrokovou časťou rozsudku. Súd prvej inštancie zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil dôvod, pre ktorý zaujal jednoznačné právne stanovisko, že darca bol nielen plne spôsobilý na právne úkony pri podpise darovacej zmluvy, ale najmä že nešlo o jeho náhodné rozhodnutie, resp. o úkon, ktorého vykonanie bolo ovplyvnené poskytovanou liečbou, resp. jeho momentálnym zdravotným stavom (zvýšené teploty) v deň podpisu zmluvy, pre ktorý bol hospitalizovaný.

16. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uviedol, že žalobcovia 1/ a 2/ namietali neplatnosť darovacej zmluvy z viacerých dôvodov (rozpor s dobrými mravmi, z dôvodu jej podpisu počas hospitalizácie darcu, simulovaný právny úkon, dátum uzavretia darovacej zmluvy a jednota darovacej zmluvy, t. j. či jej súčasťou bolo v čase podpisu aj vyhlásenie správcu, že vlastník nemá žiadne nedoplatky na úhradách spojených s užívaním bytu), pričom by bolo v rozpore so zásadou formálnej logiky, ak by po prevzatí Rozhodnutia Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor, č. k. V 28375/13 zo dňa 09. 12. 2013, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prospech žalovanej sa nedomáhal zvrátenia tohto právneho stavu v prípade, ak by jeho vôľa uzavrieť tento právny úkon absentovala v deň podpisu zmluvy. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie však naopak vyplýva, že darca po osobnom prevzatí si Rozhodnutia Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor, č. k. H. XXXXX/XX, dňa 13. 12. 2013 podpísal aj Zmluvu o zriadení vecného bremena a 31. 01. 2014 si na pošte osobne prevzal Rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor, č. k. H. XXXXX/XX zo dňa 27. 01. 2014, ktorým bol povolený vklad vecného bremena povolený.

17. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 a ust. § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že v odvolacom konaní plne úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

18. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia 1/ a 2/ v zastúpení advokátkou v zákonnej lehote dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP, s tým, že súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil ako stranám, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobcovia 1/ a 2/ dovolanie odôvodnili, tým, že v priebehu súdneho konania boli prvoinštančnému súdu predložené dva znalecké posudky, ktoré posudzovali duševný stav darcu, nebohého K. N., U. XX.XX.XXXX, Q. XX.XX.XXXX. Prvý bol predložený žalovanou, išlo o znalecký posudok č. 7/2020, vypracovaný znalkyňou G. H. T., znalkyňou z odvetvia Psychiatria Druhý znalecký posudok č. 93/2020 vo veci určenia spôsobilosti / nespôsobilosti nebohého K. N., U. XX.X.XXXX, zomrelého. XX.X.XXXX, s ohľadom na jeho zdravotný stav uskutočniť právny úkon - darovaciu zmluvu dňa 21.11.2013 (resp. 22.11.2013), vypracovaný Ústavom pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r. o.) . Znalci v predmetných znaleckých posudkoch dospeli k opačným záverom vo vzťahu k spôsobilosti nebohého K. N. posúdiť následky svojho konania a k dopadu duševného a celkového zdravotného stavu nebohého na jeho konanie a schopnosť rozpoznať a v plnej miere pochopiť žalobou napadnutý právny úkon - darovaciu zmluvu. Prvoinštančný súd, ako aj odvolací súd sa však meritorne nezaoberali závermi znaleckého posudku ústavu, ktorý bol predložený žalobcami 1/ a 2/ v súdnom konaní. Oba súdy dospeli k záveru, že predložený znalecký posudok ústavu nebol vypracovaný v odbore Psychiatria, ale Psychológia, a preto znalec, ktorý znalecký posudok

ústavu vypracoval, nebol spôsobilý sa odborne vyjadriť k duševnému stav osoby. Prvoinštančný súd v rozsudku okresného súdu nevysvetlil, na základe akých skutočností dospel k tomuto názoru, keďže aj v priebehu konania žalobcovia 1/ a 2/ zdôrazňovali skutočnosť, že znalecký posudok je vypracovaný príslušným znalcom, psychiatrom, na tieto argumenty však prvoinštančný súd nereagoval. Odvolací súd v napadnutom rozsudku odôvodnil nepríslušnosť znalca ústavu tým, že na pečiatke znaleckej organizácie je uvedený odbor Psychológia a nie Psychiatria.

19. V prvom rade žalobcovia namietali a poukazovali na skutočnosť, že Psychiatria nie je samostatným odborom v zmysle Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 228/2018 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa prílohy č. 1 rozlišuje sa samostatný odbor Psychológia (34 00 00), avšak Psychiatria (48 17 00) je len odvetvím evidovaným pod odborom Zdravotníctvo a farmácia (48 00 00). Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ na titulnej strane znaleckého posudku či na pečiatke znaleckej organizácie je uvedený odbor Psychológia a Zdravotníctvo a farmácia, nemožno automaticky dospieť k záveru, že znalecký posudok bol vypracovaný v odbore Psychológia. Na uvedenú diferenciáciu upozorňovali a poukazovali už aj v priebehu súdneho konania pred prvoinštančným súdom a tiež v podanom odvolaní, avšak ich argumentáciou sa žiadnym spôsobom prvoinštančný súd a ani odvolací súd nezaoberali. Zdôraznili, že závery predmetného znaleckého posudku ústavu sú v zásadnom rozpore so závermi znaleckého posudku znalkyne vypracovaného na základe objednávky žalovanej a sú zásadne v prospech našej žaloby. Aj sám odvolací súd v bode 21. odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, že na pečiatke znaleckého ústavu sú uvedené dva odbory, a to Psychológia a Zdravotníctvo a farmácia, a výlučne na základe tejto skutočnosti konštatuje, že znalecký posudok bol vypracovaný v odbore Psychológia. Podotýka však, že v rovnakom bode odôvodnenia súd uvádza, že práve „znalec z odboru Zdravotníctvo: Psychiatria, naopak posudzuje duševný stav osoby a jej kognitívne schopnosti“. Teda v rovnakom bode odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolací súd pripúšťa existenciu odboru Zdravotníctvo: Psychiatria. Avšak takýto odbor s konkrétnym takýmto označením (Zdravotníctvo: Psychiatria) v zmysle vyššie citovanej Vyhlášky MSSR neexistuje, ale existuje odbor Zdravotníctvo a farmácia, ktorého jedno z odvetví je práve odvetvie Psychiatria.

20. Vo vzťahu k tejto argumentácii odvolacieho súdu tiež žalobcovia poukazovali na zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, konkrétne na ustanovenie § 19 ods.1 citovaného zákona, ktoré definuje-znalecký ústav ako právnickú osobu, ktorá je „špecializované vedecké a odborné pracovisko, ktoré plní funkciu rezortného a metodického centra v odbore znaleckej činnosti zapísanom v zozname.“ V prílohe k citovanému sú uvedené vzory, okrem iného, aj pečiatky znaleckej organizácie, pričom z tohto vzoru je zrejmé, že na pečiatke je uvedený len odbor, v ktorom je znalecký ústav zapísaný. Rovnako to odvolací súd konštatuje aj v bode 20. odôvodnenia, kde uvádza, že znalecká pečiatka patrí medzi identifikačné znaky každého znalca, znaleckého ústavu, ktorý bol splnomocnený štátom vykonávať túto činnosť a musí obsahovať názov spoločnosti, označenie znaleckého ústavu a odbor a štátny znak Slovenskej republiky. V nasledujúcich bodoch odôvodnenia (21., 22.) však v podstate vyžaduje, aby na pečiatke bol uvedený odbor Zdravotníctvo: Psychiatria, čo je však neexistujúci odbor, resp. ide o (neúplné) označenie odboru aj s uvedením odvetvia, avšak uvedenie odvetvia na pečiatke znaleckého ústavu citovaný zákon nevyžaduje. Prítom odbor Zdravotníctvo a farmácia, ktorého súčasťou je aj odvetvie Psychiatria, na pečiatke uvedený je.

21. Záver, ktorý prijal odvolací súd, že znalecký posudok ústavu nebol vypracovaný v odvetví Psychiatria lebo to nie je uvedené na pečiatke, je preto v rozpore s citovaným zákonom o znalcoch. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd (a rovnako aj prvoinštančný súd) odmietli znalecký posudok ústavu z čisto formálnych dôvodov, ktoré sú navyše v rozpore so zákonom. Závery tohto znaleckého posudku ústavu sú v zásadnom rozpore so závermi znaleckého posudku znalkyne predloženého žalovanou, a teda tento dôkaz je spôsobilý mať zásadný vplyv na výsledok konania. Výlučne formálnym odmietnutím znaleckého posudku ústavu nedostali odpoveď zo strany súdu na zásadnú a jednoznačne rozhodujúcu otázku tohto konania, teda či bol nebohý K. N. spôsobilý podpísať

darovaciu zmluvu v čase svojej hospitalizácie v nemocnici a či bol schopný chápať následky svojho konania, resp. prečo závery uznávaného znalca v odvetví psychiatria, G.. B. K., D., pracujúceho pre znalecký ústav - Ústav pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, sú nesprávne alebo nevierohodné. Pod znaleckým posudkom je podpísaný znalec, p. G.. K., pričom tento znalec je v zozname znalcom zapísaný v odbore Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatra a odvetvie Sexuológia.

22. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303 -A, s. 12, § 29, HiroBalani c. Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29.05.1997, Higgins c. Francúzsko z 19.02.1998).

23. Prvoinštančný, a najmä odvolací súd, sa z obsahového hľadiska nezaoberali závermi z predloženého znaleckého posudku, a to výlučne formálnych a predovšetkým nezákonných dôvodov. Odôvodnenie napadnutého rozsudku nie je riadne a dostatočné, neobsahuje odpovede a reakcie na všetky dôležité a pre rozhodnutie vo veci dôležité až zásadné argumenty, ktoré boli z našej strany predstreté. Riadne a presvedčivé odôvodnenie patrí pritom medzi základné procesné práva strán konania, keďže práve v tomto sa nachádza nielen sumarizácia konania, predložených argumentov strán a vykonaných dôkazov, ale predovšetkým posúdenie skutkových tvrdení a právnych argumentov zo strany súdu, ako rozhodujúcej autority. Aj v zmysle § 220 ods. 2 CSP pritom má súd dbať o to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé, čo rozhodne nemôže byť v prípade, keď je súdom použitá argumentácia v rozpore so zákonom.

24. V zmysle § 387 ods. 3 CSP sa odvolací musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a rovnako sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedených v odvolaní. Odvolací súd sa v rozsudku vôbec nevysporiadal s argumentáciou vo vzťahu k relevantnosti znaleckého posudku ústavu, resp. použil argumentáciu, ktorá nemá oporu v zákone o znalcoch, a teda je nezákonná. Znalecký posudok ústavu z hľadiska svojho obsahu pritom môže byť v predmetnej veci pre rozhodnutie rozhodujúci.

25. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov v tom-ktorom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý súdny proces. (Števček, M. akol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: CH. Beck, 2016, str. 13 73).

26. Žalobcovia 1/ a 2/ tvrdili, že súd nesprávnym a nezákonným postupom im znemožnil ako procesnej strane uskutočňovať procesné právo (právo na riadne, dostatočné a presvedčivé odôvodnenie dávajúce odpoveď na všetky relevantné a pre rozhodnutie rozhodujúce argumenty) v takej miere, že súdny proces ako taký nemožno považovať za spravodlivý. Navrhovali, aby dovolací súd v zmysle § 449 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a v zmysle § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

27. Žalovaná v zastúpení advokátskou kanceláriou vo vyjadrení zo dňa 26.07.2023 k dovolaniu žalobcov 1/ a 2/ namietala, že dovolací dôvod podľa § 420, písm. f) CSP nebol naplnený. Uviedla, že dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“. Dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené

súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

28. Uviedla, že znalecký posudok bol len jeden z vykonaných dôkazov. Podstatnými dôkazmi boli svedecké výpovede lekárov, zdravotných sestier, ostatných svedkov, listinné dôkazy, lekárske správy a dekurzv. Prvoinštančný súd v bode 81 odôvodnenia uviedol, že „súd mal preukázané, že zo strany darcu nešlo o náhodné, či náhle rozhodnutie darovať sporný byt, pretože o tomto zámere minimálne dlhšiu dobu hovoril viacerým svedkom. Súd zároveň skonštatoval, že vzhľadom na časový úsek, odkedy sa o tom darca vyjadroval (rok 2011 a kedy byt daroval 11/2013), rozhodnutie darcu nemožno hodnotiť ako nejaké impulzívne, či aktuálne rozhodnutie, pretože o tomto zámere mal minimálne 2 roky stabilnú víziu, ktorú naplnil práve uzavretím darovacej zmluvy. Mal teda plnú vedomosť o svojich úkonoch aj následkoch s nimi spojenými. Akýkoľvek nátlak, či zneužitie situácie, v dôsledku choroby darcu sa žalobcom nepodarilo preukázať. V bode 82 odôvodnenia súd prvej inštancie uviedol, že „K. N. bol v čase darovania subjekt plne spôsobilý na právne úkony, k podpísaniu darovacej zmluvy nepristúpil ani náhle a ani pod vplyvom útlmu od liekov či teploty. Nebolo preukázané, že by konanie žalovanej mohlo byť chápané ako rozporné s dobrými mravmi.“ Súd dospel na základe dôkazov a svedeckých výpovedí k záveru, že išlo o vôľu nebohého takto naložiť so svojim majetkom. Darca vedel o tom, že byt je prevedený na žalovanú a vedel aj o tom, že mu svedčí vecné bremeno doživotného užívania darovanej nehnuteľnosti a bol s tým uzrozumený.

29. K znaleckému posudku Ústav pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r. o. žalovaná uviedla, že sa k znaleckému posudku Ústavu podrobne vyjadrovala v priebehu konania (pozn. vyjadrenie zo dňa 22.4.2021, čl. 1207) . Poukázala na relevantné chyby znaleckého posudku, ktoré si súd prvej inštancie ako aj odvolací súd mohli vyhodnotiť v kontexte dôveryhodnosti znaleckého posudku predloženého žalobcami. Uviedla, že odvolací súd správne v bode 17. rozsudku konštatoval, že posudok môže hodnotiť iba z hľadiska jeho presvedčivosti a hodnovernosti, a sústrediť sa musí na to, či znalec pri podaní posudku vychádzal zo zodpovedajúceho skutkového stavu, prípadne z akého skutkového stavu pri vypracovaní posudku vychádzal, a až na základe týchto poznatkov môže dospieť k záveru o presvedčivosti (nepresvedčivosti) podaného znaleckého posudku a rozhodnúť o ďalšom procesnom postupe. Pokiaľ by aj odvolací súd (s odkazom na súd prvej inštancie) nesprávne vyhodnotil nepríslušnosť Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o. v súlade s námietkou žalobcov, je nutné zdôrazniť, že daný znalecký posudok by vzhľadom na svoje nedostatky a chyby nemal spôsobilosť vyvolať iné konečné rozhodnutie súdov vo veci samej, a preto nemohlo dôjsť k naplneniu namietaného dovolacieho dôvodu.

30. S poukazom na inštitút sudcovskej koncentrácie konania upravený v § 153 CSP žalovaná navrhla, aby súd prvej inštancie neprihliadal na znalecký posudok č. 93/2020 predložený žalobcami a tento dôkaz nevykonával. Znalecký posudok nebol predložený včas (žiadosť bola podaná po uplynutí uloženej lehoty na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany do ďalšieho pojednávania, t. j. do 10. 09. 2020) a zároveň nedodržanie lehoty zo strany žalobcov vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

31. Žalovaná namietala, že znalecky ústav nemohol dospieť u neb. K. N. k určeniu diagnózy organickej porucha pri ťažkom telesnom ochorení = N., W. XX.X, a to na základe žiadnych dôkazov, keďže sa žiadne prejavy u Alana Dolinského nevyskytli, neboli žiadne dôkazy zaznamenané v jeho zdravotnej dokumentácii, neboli ani žiadne príčiny tejto diagnózy potvrdené V znaleckom posudku č. 93/2020 sú len pochybnosti o duševnom zdraví K. N., nie sú tam žiadne dôkazy o duševnej poruche, žiadne prejavy znalec nevymenoval, lebo ani ich nemal odkiaľ vziať, tak znalec len predpokladá. Napr. K. N.

spolupracoval pri liečbe, vykonával bežné činnosti. Ďalej v znaleckom posudku č. 93/2020 sú svedecké výpovede svedkov o tom, že napr. K. N. sa normálne správal v styku s nimi, hospodáril s finančnými prostriedkami-bol si kúpiť tablet, uzavrieť zmluvu o internetových službách, o poistení, varil s mladším synom. Znalecký ústav neuviedol ani jeden jediný príznak, prejav psychickej poruchy, ani jeden znak poruchy kognitívnych funkcií či psychiky K. N., pretože ani nemohol, keď jeho správanie v rodine a spoločnosti svedkovia popisujú ako normálne, bežné. V znaleckom posudku č. 93/2020 sa nenachádzajú vymenované žiadne znaky, príznaky, prejavy, ktoré by svedčili o poruche mentálnych schopností alebo kognitívnych funkcií K. N. (pri poruche kognitívnych funkcií napr. dochádza k poruche reči, vypadávajú zložitejšie činnosti ako telefonovanie, napr. K. N. z nemocnice telefonoval spolu 144 krát.

32. Žalovaná ďalej uviedla, že podľa svedeckej výpovede G.. H. R. a tiež podľa dekurzov z obdobia od 09.11.2013 do 26.11.2013, a rovnako podľa predbežnej lekárskej prepúšťacej správy zo dňa 26.11.2013 mu opäť neboli vôbec podávané, užíval len bežné antibiotiká.

G.. H. R. vo svojej výpovedi uviedla, že neb. K. N. s personálom NOÚ normálne komunikoval, to, čo mu bolo povedané, urobil. Keďže u neb. K. N. nebol problém ani s komunikáciou, ani so spoluprácou a pacient na položené otázky adekvátne odpovedal a presne vedel popísať svoje ťažkosti, nemali dôvod o ňom pochybovať a prizvať psychiatra alebo neurológa, že by mali pochybnosti, že je pacient dezorientovaný. Aj G.. K. H. uviedol, že nezaregistrovali, že by U.. K. N. bol dezorientovaný, toto ani nevyplýva zo zdravotnej dokumentácie, U.. K. N. počas hospitalizácie normálne komunikoval, adekvátne reagoval, nebol dezorientovaný a nebolo potrebné, aby ho vyšetril lekár so špecializáciou v odbore neurológia alebo psychiatria.

33. Žalovaná poukazovala na znalecký posudok č. 7/2020, kde znalkyňa G.. H. T. uviedla, že K. N. bol schopný zrealizovať platný právny úkon - darovaciu zmluvu a plne chápal význam a dopad právneho úkonu. Podpis darovacej zmluvy bol prejavom jeho vôle, bol schopný v plnej miere posúdiť podstatu, význam, vážnosť a následky uvedeného právneho úkonu, plne chápal situáciu ohľadne darovania svojho bytu, v dobe podpísania darovacej zmluvy bol schopný posúdiť zmysel svojho konania, bol schopný slobodného rozhodovania. G.. K. H., G.. H. R., zdravotné sestry H. L., G. Š. K. G.. H. T.a, uviedli, že neb. K. N. neboli počas jeho hospitalizácie v čase od 09.11.2013 do 26.11.2013 zakázané návštevy. Primárka G.. Q. W., potvrdila, že pacient infikovaný MRSA môže za dodržania hygienicko-epidemiologického režimu prijímať návštevy, pričom o tom, či tento pacient môže prijímať návštevy, rozhoduje ošetrojúci lekár alebo primár. Taktiež svedok G.. A. I. uviedol, že návštevy u pacienta infikovaného MRSA nie sú zakázané. Žalobcovia nepreukázali tvrdenie, že neb. K. N. mal počas hospitalizácie v čase od 09.11.2013 do 26.11.2013, t. j. aj v deň podpisu darovacej zmluvy dňa 22.11.2013 zakázané prijímať návštevy.

34. V závere vyjadrenia k dovolaniu žalovaná poukázala na to, že súčasťou súdneho spisu je aj fotokópia katastrálneho spisu Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor, z ktorého vyplynulo, že neb. K. N. si dňa 19.12.2013, t. j. takmer mesiac po uzatvorení darovacej zmluvy, na pošte osobne prevzal Rozhodnutie Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor, č.k. H. zo dňa 09.12.2013, ktorým bol povolený vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Ak by neb. K. N. darovaciu zmluvu podpísal v stave rozrušenia s nedostatočnou schopnosťou úsudku, kedy nemohol dôsledne rozpoznať následky svojho konania, a teda by absentovala vôľa darcu uzatvoriť tento právny úkon, neplatnosti darovacej zmluvy sa mohol domáhať darca sám, ak by nechcel byť týmto právnym úkonom a jeho obsahom viazaný. Skutočnosť, že neb. K. N. sa dňa 19.12.2013 oboznámil s obsahom Rozhodnutia Okresného úradu Bratislava, katastrálny odbor, č.k. V 28375/13 zo dňa 09.12.2013, pričom nepodnikol žiadne kroky smerujúce k určeniu neplatnosti tejto darovacej zmluvy, nasvedčuje tomu, že uzavretie darovacej zmluvy zodpovedalo vôli darcu, a teda že darca chcel právny úkon uzavrieť a prejavil reálnu vôľu byť takýmto právnym úkonom a jeho obsahom viazaný..

35. Žalovaná navrhla, aby dovolací súd zamietol dovolanie žalobcov ako nedôvodné postupom podľa § 448 CSP a priznal žalovanej voči žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

36. Žalobcovia 1/ a 2/ v ďalšom vyjadrení zo dňa 17.09.2021 k vyjadreniu žalovanej uviedli, že nimi predložený znalecký posudok vypracovaný znaleckým ústavom je vypracovaný príslušným znalcom, a

preto sa ním súd mal zaoberať a. najmä zaoberať sa zásadnými závermi v ňom obsiahnutými, z ktorých vyplýva, že duševný a celkový stav darcu neumožňoval rozpoznať a v plnej miere pochopiť predmetný právny úkon. Znalci svoj záver odôvodnili v rámci rozsiahleho forenzného rozboru (str. 11 a 12 znaleckého posudku ústavu). Zdôraznili, že významným momentom pre posúdenie schopností rozpoznať a pochopiť svoje následky je moment vykonania právneho úkonu (uzatvorenia písomnej darovacej zmluvy). Skutočnosť, že v akomkoľvek období pred uzavretím darovacej zmluvy mohol byť schopný takéhoto právneho úkonu automaticky neznamená, že práve v čase podpisu darovacej zmluvy (či už to bolo 21. alebo 22.11.2013) netrpel duševnou poruchou, ktorá ho na vykonanie takéhoto právneho úkonu urobila neschopného (v zmysle § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Znalecký posudok ústavu hodnotí duševný stav darcu práve v relevantnom období, pričom znalci využili metódy a prostriedky, ktoré považovali za vhodné a nevyhnutné. To, že nezvolili postup a metódy, na ktoré poukazuje žalovaná ešte neznamená, že znalecký posudok je nepravdivý a nesprávny. Nehovoriac o skutočnosti, že žalovaná v tomto smere argumentuje publikáciami, ktoré vypracoval, alebo na ktorých sa autorsky spolupodieľal G.. B. K., D.. ktorý vypracovával, aj predmetný znalecký posudok ústavu, a preto je nepochybné, že tieto metódy uvedené v jeho publikácií sú mu známe, a ak by mali byť u posudzovaného aplikované, tak by ich aplikoval a zapracoval.

37. Žalovaná v ďalšom vyjadrení zo dňa 08.10.2021 k vyjadreniu žalobcov 1/ a 2/ zdôraznila, že považuje žalobcami napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vecne správny, zákonný a riadne odôvodnený. Súd prvej inštancie vykonal na pojednávaní relevantné a dostupné stranami navrhnuté dôkazy, tieto správne vyhodnotil a dospel k správny rozhodujúcim skutkovým zisteniam. Odvolaním napadnutý rozsudok vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie dostatočne odôvodnil z akého dôvodu nevyhovelo žalobe v celom rozsahu. K Znaleckému posudku predloženom žalobcami sa žalovaná podrobne vyjadrila v jej písomnom vyjadrení z 22. 04. 2021, ako aj v záverečnej reči z 17. 05. 2021. Znalecký posudok žalobcov bol zadaný neoprávnenou osobou. Znalecký posudok predložený, žalobcami je nepravdivý, nevychádza z celého vykonaného dokazovania, na ktoré nereflekтуje, a nemá v ňom základ. Záver posudku nebol vôbec odôvodnený. Argument žalobcov, že posudok vypracoval psychiater- G.. B. K., D., neobstojí, pretože ho nevypracoval pod svojou licenciou, ale ho vypracoval v mene Ústavu pre znaleckú činnosť, a ten je zapísaný v zozname znalcov odbor 48 00 00 Zdravotníctvo a farmácia a odbor 34 00 00 Psychológia.

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalobcovia 1/ a 2/ dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strany sporu zastúpené v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné. Dovolací súd preto napadnuté uznesenie podľa § 449 ods.1 CSP zrušil a podľa § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

39. Podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

40. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na

zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

41. Žalobcovia 1/ a 2/ namietali nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, nedanie odpovede na nimi nastolené otázky týkajúce sa Znaleckého posudku č. 93/2020 zo dňa 30.11.2020 .

42. Dovolací súd zistil, že Znalecký posudok č. 93/2020 Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o. so sídlom v Nových Zámkoch vo veci určenia spôsobilosti/nespôsobilosti nebohého K. N., U. XX.X.XXXX, zomrelého XX.X.XXXX, s ohľadom na jeho zdravotný stav uskutočniť právny úkon - darovaciu zmluvu zo dňa 21.11.2013(resp. 22.11.2013), vyhotovený dňa 30.11.2020 bol ako dôkaz vykonaný na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 06.05.2021. Právna zástupkyňa žalovanej sa k znaleckému posudku vyjadrila podaním zo dňa 22.04.2021. Právna zástupkyňa žalobcov 1/ a 2/ podala písomne stanovisko k vyjadreniu žalovanej podaním zo dňa 06.05.2021.

43. Odvolací súd v bode 19 odôvodnenia uviedol, že : „ V prejednávanej veci dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobcami 1/ a 2/ predložený znalecký posudok nebol vypracovaný v odbore Psychiatria, ale Psychológia, teda v odbore, ktorý neposkytuje odborné posúdenie zdravotného stavu a spôsobilosť darcu, ktoré by bolo relevantne spôsobilé vyvrátiť právnu spôsobilosť darcu na úkon darovania s tým, že k záverom znaleckého posudku č. 93/2020 uviedol, že je prirodzené, že choroba negatívne ovplyvňuje psychiku človeka, avšak to neznamená, že ho po zdravotnej stránke robí nespôsobilým na právne úkony“.

44. Odvolací súd sa v bode 21 odôvodnenia v celom rozsahu stotožnil s vyhodnotením predloženého znaleckého posudku prvoinštančným súdom, keďže na odtlačku pečiatky na znaleckom posudku je označené meno obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným (Ústav pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r. o.), označenie Znalecký ústav, štátny znak Slovenskej republiky a odbor: Psychológia, Zdravotníctvo a farmácia, z čoho jednoznačne vyplýva, že posudok bol vypracovaný v odbore Psychológia, ktorý, ako je aj odvolaciemu súdu známe z jeho rozhodovacej činnosti sa zaoberá napr. hodnotením stavu intelektu, pamäte, myslenia a iných funkcií, vyjadruje sa k ich zmenám, môže posudzovať charakteristiku osobnosti (agresivita, kontrola správania, sociálna adaptácia), vyjadruje sa k motivácii konania, posudzuje charakteristiku osoby súvisiacu s jej vierohodnosťou, a pod., a znalec z odboru zdravotníctvo: Psychiatria, naopak posudzuje duševný stav osoby a jej kognitívne schopnosti. Z uvedených dôvodov odvolací nesúhlasil s tvrdením žalobcov 1/ a 2/ v podanom odvolaní, že súd prvej inštancie dostatočne neodôvodnil svoj záver o nepríslušnom odbore, v ktorom bol nimi predložený znalecký posudok vypracovaný.

45. Dovolací súd poukazuje na to, že z hľadiska obsahového vymedzenia znaleckých odborov a odvetví je nevyhnutné vychádzať z legálnej definície odboru 34 00 00 Psychológia podľa prílohy č. 2 vyhlášky Ministra spravodlivosti SR č. 228/2018 Z.z. , ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde sa uvádza , že : „ V civilnom procese znalec pomocou špeciálnych psychodiagnostických metód vykonáva psychologické expertízy pri konaniach v otázkach spôsobilosti na právne úkony; na základe údajov obsiahnutých v spisovom materiáli a v zdravotnej dokumentácii vykonáva rekonštrukciu psychického stavu občana v čase realizácie významných právnych úkonov, čím prispieva k posúdeniu platnosti majetkovoprávných úkonov vzhľadom na duševný stav v čase úkonu.“ Dovolací súd dospel k záveru, že vzhľadom na legálnu definíciu obsahu znaleckej činnosti v odbore 34 00 00 Psychológia nie je možné v civilnom procese určovať obsah znaleckej činnosti ako skutočnosť známu súdu z rozhodovacej činnosti. Súdna prax nemôže meniť legálnu definíciu obsahového vymedzenia znaleckých odborov a činností, ale musí z nich vychádzať. Dovolací sú preto dospel k záveru, že záverom odvolacieho súdu bol v konaní nesprávne určený obsah znaleckého odboru 34 00 00 Psychológia, v dôsledku čoho nebol posudok riadne vyhodnotený vo vzťahu k ostatným dôkazom. Tým bol naplnený dovolací dôvod podľa § 420, písm. f) CSP.

46. Vzhľadom na uvedené odvolací súd v ďalšom konaní vyhodnotí obsah znaleckého posudku vo vzťahu k ostatným vykonaným dôkazom a prípadné rozpory odstráni výsluchom znalca.

47. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.